Nikâhtan Önce Mirastan Feragat

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	10.12.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/819	2025/800	TMK 528, TMK 599, TMK 598

ÖZET

Nikâhtan 15-20 dakika önce noterde imzalanan mirastan feragat sözleşmesi geçerlidir; feragatin konusu ölümle doğacak beklenen haktır, evlilik beklentisi yüksektir ve eş ölüm anında mirasçı sıfatını kazanmıştır. Direnme kararı oy çokluğuyla bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/nikahtan-once-mirastan-feragat-gecerli-hgk-2025-800/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2024/819 E. , 2025/800 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2024/108 E., 2024/178 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 11.12.2023 tarihli ve

2023/3547 Esas, 2023/6122 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki asıl davada mirasçılık belgesinin iptali, karşı davada mirastan feragat sözleşmesinin iptali isteminden dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince asıl davanın reddine, karşı davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı-karşı davalılar vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı-karşı davalılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 7. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, İlk Derece Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı-karşı davalılar vekili ve davalı-karşı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA Davacılar vekili dava dilekçesinde; müvekkillerinin mirasbırakanı ...'nun 31.10.2021 tarihinde vefat ettiğini, mirasbırakan ile davalı arasında düzenlenen mirastan feragat sözleşmesine istinaden geriye mirasçısı olarak sadece müvekkillerinin kaldığını, ivazlı olarak mirastan feragat eden davalının mirasçı sıfatının kalmamasına rağmen bu durum gizlenerek kötüniyetli olarak alınan Zile Sulh Hukuk Mahkemesinin 17.12.2021 tarihli 2021/953 Esas, 2021/944 Karar sayılı mirasçılık belgesinde davalının mirasçı olarak gösterildiğini ileri sürerek davalının mirasçı sıfatının bulunmaması nedeniyle mirasçılık belgesinin iptalini talep etmiştir.

II. KARŞI DAVA VE CEVAP

1. Davalı-karşı davacı vekili cevap ve karşı dava dilekçesinde; müvekkilinin mirastan feragat ve evlilik sözleşmesi mahiyetinde bir belge ya da belgeleri imza etmediğini, nikah anından önce bir kısım belgelerin müvekkiline imzalatıldığını, evlilik öncesi imzalatılan bu sözleşmenin doğmamış haktan feragat anlamına geleceğini, feragat sözleşmesinin yok hükmünde olduğunu belirterek asıl davanın reddini savunmuş, karşı davada ise davaya konu Tokat 1. Noterliğinin 02.10.2015 tarih ve ... yevmiye numaralı mirastan feragat sözleşmesinin yok hükmünde olduğunun tespiti ile butlanına ve yine terditli olarak infisah ettiğine karar verilmesini talep etmiştir.

2. Davacılar-karşı davalılar vekili karşı davaya cevap dilekçesinde; noter senedinin kesin delil niteliği taşıdığını ve mirastan feragat sözleşmesinin geçerli olduğunu, karşı davadaki hak düşürücü sürenin geçtiğini, sözleşmenin ivazlı feragati içermesi nedeniyle evlilik öncesi yapılmasının geçerliliğini etkilemeyeceğini, dava konusu edilen sözleşmenin "mirastan feragat sözleşmesi" olduğu değerlendirildiğine göre hakkın doğmasının sözleşme tarihinde imkansız olduğunu, miras hakkı ölümle doğacağından mirastan feragat sözleşmelerinin "doğmamış haktan feragatin mümkün olmadığına" dair kuralın istisnasını teşkil ettiğini ileri sürerek karşı davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 20.03.2023 tarihli ve 2021/476 Esas, 2023/142 Karar sayılı kararıyla; mirasbırakan ... ile davalı-karşı davacı ... arasında düzenlenen Tokat 1. Noterliğinin 02.10.2015 tarihli ve ... yevmiye numaralı mirastan feragat sözleşmesinin, sözleşmeyi düzenleyen noter katibi ...'nın duruşmadaki beyanlarına da itibar edilerek, tarafların nikahının yapılmasından 15-20 dakika kadar önce imzalanmış olduğunun anlaşıldığı, yüksek mahkeme içtihatları da birlikte değerlendirildiğinde; mirastan feragat sözleşmesi imzalandığında mirasçılık sıfatı bulunmayan davalı-karşı davacı ... ile mirasbırakan ... arasında imzalanan sözleşmenin geçerli bir feragat sözleşmesi olmadığı, dolayısıyla Zile Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 17.12.2021 tarihli ve 2021/953 Esas, 2021/944 Karar sayılı mirasçılık belgesinin usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle asıl davanın reddine, karşı davanın kabulü ile Tokat 1. Noterliği'nin 02.10.2015 tarih ve ... yevmiye numaralı mirastan feragat sözleşmesinin geçersiz olduğunun tespitine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacılar-karşı davalılar vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 05.06.2023 tarihli ve 2023/1309 Esas, 2023/1512 Karar sayılı kararıyla; davacı-karşı davalılar vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacılar-karşı davalılar vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin ilam başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...Asıl davada davacılar, mirasbırakan ...'nun 31.10.2021 tarihinde vefat ettiğini, mirasbırakanın sağ kalan eşi olan davalı ...'ın, mirasbırakanla düzenlemiş olduğu Tokat 1. Noterliği 02.10.2015 tarih ve ... yevmiye numaralı "Mirastan Feragat Sözleşmesi" ile mirasçılık sıfatını kaybetmesi nedeniyle davalının mirasçı gösterildiği mirasçılık belgesinin iptalini istemiştir. Davalı-karşı davacı ... ise dava konusu edilen "Mirastan Feragat Sözleşmesi" nin geçersiz olduğunu ileri sürerek karşı dava yoluyla sözleşmenin geçersizliğinin tespitine karar verilmesini istemiştir. Bu bağlamda uyuşmazlık dava konusu edilen mirastan feragat sözleşmesinin geçerli olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Mirastan feragat sözleşmesi, mirasbırakan ve müstakbel mirasçı arasında düzenlenen, muhtemel miras hakkından vazgeçmeyi düzenleyen sözleşmedir. Mirastan feragat sözleşmesinin, feragat edenin lehine yapılan kazandırmayı değil, feragat edenin ileride doğması muhtemel mirasçılık sıfatından, mirasbırakanın ölümünden önce vazgeçmesi nedeniyle, sözleşmeyi diğer ölüme bağlı tasarruflardan ayırır. Bu nedenledir ki, mirastan feragat edenin vazgeçtiği hak beklenen haktır. Diğer bir ifadeyle de mirastan feragat sözleşmesi ile feragat eden mirasçı gelecekte kendisine intikal edebileceği muhtemel mirasbırakanın miras hakkına yönelik bekleme durumundan feragat etmesidir. (doktrindeki bir esere atıf) Bu bakımdan mirastan feragat sözleşmesi kanunda doğmamış haktan feragatin mümkün olmasına yönelik düzenlenme alanı bulmuştur. Mirastan feragat sözleşmesi ile mirasçı mirasçılığından değil beklenen bir hakkından feragat eder. Zira, miras hakkı mirasbırakanın ölümü anı ile birlikte doğacaktır. (doktrindeki bir esere atıf)

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Mirasın Kazanılması" başlıklı ikinci ayrımının, "A.Kazanma", "I.Mirasçılar Tarafınadan" alt başlıklı 599 uncu maddesinde mirasın, mirasbırakanın ölümü anında kazanılacağı düzenlenmiştir. Bu bağlamda, TMK'nın 528 inci maddesindeki "mirasçı" ifadesi ile kanunun "muhtemel mirasçı" ya işaret ettiği açıktır. Nitekim, mirasçılık sıfatı mirasbırakanın ölüm anı ile kazanılacak olup, mirasbırakanın sağlığında mirasçılarının kesin olarak bilinebilmesinin

mümkün olmadığı tartışmasızdır. Dolayısıyla, mirastan feragat eden muhtemel mirasçının, en yakın sırada veya derecede yer almasına gerek duyulmaksızın, mirasbırakanın birinci zümrede mirasçısı olmasına rağmen, ikinci zümre mirasçıları ile de mirastan feragat sözleşmesi düzenlenmesi mümkündür. (doktrindeki bir esere atıf)

Davalı-karşı davacı ... ile mirasbırakan ...'in 02.10.2015 tarihinde evlendikleri, dosya kapsamında tanık olarak dinlenen ve dava konusu sözleşmeyi düzenleyen noter katibi ...'ın, dava konusu mirastan feragat sözleşmesinin, tarafların nikah akdinden 15-20 dakika önce imzalandığını beyan ettiği anlaşılmaktadır. Bu bakımdan sözleşmenin düzenlenme tarihinde nişanlı olan tarafların nikah merasiminden önce evlilik beklentilerinin yüksek olduğu, nitekim evliliğin gerçeklemesi ve mirasbırakanın ölümü anında, davalı-karşı davacı ...'ın mirasçılık sıfatını kazandığı tartışmasızdır. Mirastan feragat sözleşmesi geçerli olarak yapılmakla hüküm ve sonuçlarını mirasbırakanın ölümüyle doğurur. Mirastan feragat eden ..., dava konusu sözleşme ile "muhtemel mirasçı" sıfatı ile beklenen hakkı olan miras hakkından feragat etmiş olup, mirasbırakanın ölümü ile mirasçılık sıfatını da kazandığından, sözleşme geçerli şekilde düzenlenmekle hüküm ve sonuçlarını doğuracaktır.

Açıklanan hususlarla birlikte somut olay değerlendirildiğinde ise İlk Derece ve Bölge Adliye Mahkemesince sözleşmenin düzenlediği tarihte davalı-karşı davacı ...'ın mirasbırakanla evli olmaması, henüz mirasçılık sıfatı kazanmayan ... yönünden sözleşmenin doğmamış haktan feragat niteliğinde olması nedeniyle sonuç doğurmayacağı gerekçesiyle iptaline karar verilmiş ise de, ...'ın, nikah akdinin gerçekleşmesinden 15-20 dakika önce sözleşmeyi imzalaması karşısında evlilik beklentisinin yüksek oluşu, mirasbırakanın ölüm anına kadar ise zaten mirasçılık sıfatının doğmasının mümkün bulunmaması, mirasbırakan ...'in ölümü ile mirasçılık sıfatını kazanması nedeniyle dava konusu mirastan feragat sözleşmesinin geçerli olduğu anlaşıldığından, karşı davada mirastan feragat sözleşmesinin iptaline yönelik talebin kabulüne karar verilmesi,

Doğru görülmemiştir,..'' gerekçesiyle oy çokluğuyla karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

İlk Derece Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; önceki karardaki gerekçesi tekrar edilmek suretiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen direnme kararına karşı süresi içinde davacı-karşı davalılar vekili ve davalı-karşı davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davacı-karşı davalılar vekili; doğmamış haktan feragat hususunun ivazsız mirastan feragat sözleşmelerinde tartışılabileceğini, mirastan feragat sözleşmesinin nikah akdinden sonra yapıldığını, irade fesadına uğradığını ifade eden davalının mirastan feragat sözleşmesinden hemen önce yapılan mal ayrılığı sözleşmesine itiraz etmemesinin, bu sözleşmeye karşı dava

açmamasının ve mal rejiminden kaynaklı talepte bulunmamasının kötüniyetli olduğunu ortaya koyduğunu, uzman görüşlerinin gerekçeli kararda tartışılmadığını ileri sürerek kararın bozulmasını talep etmiştir.

2. Davalı-karşı davacı vekili; karşı davada ileri sürdükleri diğer geçersizlik sebeplerinin incelenmediğini, ayrıca direnme kararının verildiği tarih itibariyle yürürlükte olan AAÜT'ne göre kendisini vekil ile temsil ettiren davalı-karşı davacı aleyhine reddedilen asıl dava ve kabul edilen karşı dava açısından ayrı ayrı vekâlet ücretine hükmedilmesi gerektiğini ileri sürerek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık: somut olayda davalı karşı davacı ile davacılar murisi arasında evlilik akdi kurulmasından kısa bir süre önce imzalanan mirastan feragat sözleşmesinin geçerli olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 528, 547, 598 maddeleri.

2. Değerlendirme

1. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Mirastan feragat sözleşmesi " başlıklı 528. maddesi; "Mirasbırakan, bir mirasçısı ile karşılıksız veya bir karşılık sağlanarak mirastan feragat sözleşmesi

yapabilir.

Feragat eden, mirasçılık sıfatını kaybeder.

Bir karşılık sağlanarak mirastan feragat, sözleşmede aksi öngörülmedikçe feragat edenin altsoyu için de sonuç doğurur " şeklinde düzenlenmiştir.

2. Mirastan feragat sözleşmesi ile muhtemel ve müstakbel bir mirasçı kendisi lehine mirasbırakanın terekesi üzerinde ileride doğacak haklardan bir ivaz karşılığı ya da ivazsız olarak vazgeçmektedir. Mirastan feragat edenin vazgeçtiği beklenen bir haktır, yoksa miras hakkı değil. Çünkü miras hakkı , mirasbırakanın ölümü ile doğacaktır; ölüm anına kadar feragat edenin, bir miras hakkı değil beklenen bir hakkı vardır (doktrindeki bir esere atıf). Mirastan feragat sözleşmesinin konusunu murisin hâlen hayatta bulunması nedeniyle miras geçmediğinden miras hakkı değil buna ilişkin beklenti oluşturmaktadır.

3. Mirastan feragat sözleşmesinin kapsamı, mirasçıların beklenen miras paylarının tamamı veya bir kısmından vazgeçmelerine göre belirlenir. Ancak, doğmamış haktan önceden feragat mümkün olmadığından, bu tür taahhütnameler haktan feragat niteliğinde değildir (doktrindeki bir esere atıf)

4. Mirasbırakan ... ile davalı-karşı davacı ...'ın 02.10.2015 tarihinde evlendikleri, dava konusu sözleşmeyi düzenleyen ve dosya kapsamında tanık olarak dinlenen noter katibi ...'ın beyanına göre dava konusu mirastan feragat sözleşmesinin, nikâh akdinden 15-20 dakika önce imzalandığı

anlaşılmaktadır. Davalı-karşı davacı ...'ın nikâh akdinin kurulmasından yalnızca 15-20 dakika önce mirastan feragat sözleşmesini imzalamış olması karşısında, taraflar arasında evliliğin gerçekleşeceğine dair beklentinin yüksek olduğu, nitekim evliliğin gerçekleşmesi ve mirasbırakanın ölümü anında davalı-karşı davacı ...'ın mirasçılık sıfatını kazandığı tartışmasızdır. Mirastan feragat sözleşmesi geçerli olarak yapılmakla hüküm ve sonuçlarını mirasbırakanın ölümüyle doğurur. Mirastan feragat eden ..., dava konusu sözleşme ile "muhtemel mirasçı" sıfatı ile beklenen hakkı olan miras hakkından feragat etmiştir. Açıklanan bu hususlar karşısında mirastan feragat sözleşmesinin geçerli olduğu kabul edilmelidir.

5. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmelerde; TMK 'nın 528. maddesinde düzenlenen mirastan feragat sözleşmesinin ancak muhtemel mirasçı sıfatına haiz kişilerle yapılabileceği, somut olayda mirastan feragat sözleşmesi yapıldığı sırada davalı-karşı davacı ...'ın henüz evlilik akdi kurulmadığından muhtemel mirasçı sıfatına haiz olmadığı, evlilik beklentisi içerisinde olmasının ona muhtemel mirasçılık sıfatını kazandırmayacağı, dolayısıyla feragat sözleşmesine hukuken bir değer verilemeyeceği, bu nedenle direnme kararının onanması gerektiği görüşü ileri sürülmüş ise de bu görüş Kurul Çoğunluğunca benimsenmemiştir.

6. Hâl böyle olunca Mahkemece önceki kararda direnilmesi doğru olmadığından, hükmün Özel Daire bozma kararında belirtilen nedenlerle bozulması gerekmiştir.

7. Direnme kararı davalı-karşı davacı vekili tarafından temyiz edilmiş ise de bozma sebep ve şekline göre vekalet ücretine yönelik temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesi mümkün değildir. Karşı davacının hile sebebiyle karşı davanın kabulü gerektiği yönündeki temyiz itirazları İlk Derece Mahkemesince incelenip reddedilmiş, bu karar karşı davacı tarafından istinaf edilmeyerek kesinleşmiştir. Dolayısıyla hile sebebine dayanan temyiz itirazları hususunda Özel Dairece verilen bir bozma kararı bulunmadığı gibi Hukuk Genel Kurulunca incelenmesi mümkün bir direnme kararı da bulunmamaktadır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı-karşı davalılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında açıklanan nedenlerden dolayı 6100 sayılı Kanun'un 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

Yukarıda açıklanan sebeplerle davalı-karşı davacı vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun’un 373. maddesinin 1. fıkrası uyarınca kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

10.12.2025 tarihinde oy çokluğuyla kesin olarak karar verildi